

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi w sprawie z wniosku A. K. z udziałem I. G. o podział majątku:

- ustalił, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i I. G. wchodzi składniki szczegółowo wymienione w punkcie I., lit. a) – h) postanowienia, o łącznej wartości 2.900 zł
- dokonał podziału majątku wspólnego w sposób opisany w punkcie II postanowienia ,
- zasądził od I. G. na rzecz A. K. kwotę 850 zł tytułem spłaty z tytułu przysługującego mu udziału w majątku wspólnym, płatnej w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności ,
- odrzucił wniosek A. K. o rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny w zakresie kwoty 3.710 zł
- oddalił wniosek A. K. o rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach postępowania.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w całości uczestniczka postępowania I. G., zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że kino domowe, meblościanka oraz komplet wypoczynkowy wchodzi w skład majątku wspólnego, podczas gdy stanowią one wyłączną własność uczestniczki postępowania oraz, że do chwili aresztowania wnioskodawcy A. K., małżonkowie wyremontowali jeden pokój w całości i część drugiego pokoju, podczas gdy zasadnicza część remontu miała miejsce po osadzeniu wnioskodawcy w Areszcie Śledczym.

Nadto, skarżąca I. G. podniosła zarzut naruszenia art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c. oraz art. 328 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na przyznaniu wiarygodności zeznaniom wnioskodawcy co do składu majątku wspólnego i czynienia przez małżonków nakładów na lokal nr (...) położony przy ul. (...) mimo, iż w tym zakresie brak było jednoznacznych dowodów, a w toku postępowania zgromadzono dowody przeciwnie.

Na koniec, skarżąca zarzuciła naruszenie art. 33 pkt 2 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie wobec takich składników majątku jak kino domowe, meblościanka oraz komplet wypoczynkowy mimo, że z zeznań uczestniczki i innych dowodów wynika, że należały one do jej majątku odrębnego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżąca I. G. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi wymienione przez skarżącą składniki majątkowe, a to (a) kuchnia gazowa, (b) lodówka, (c) kuchenka mikrofalowa, (d) telewizor oraz dokonanie podziału majątku przez przyznanie wnioskodawcy na wyłączną własność lodówki i kuchenki mikrofalowej, a uczestniczce postępowania kuchni gazowej i telewizora, a także zniesienie między stronami wzajemnego obowiązku spłat. Skarżąca I. G. wniosła także o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu za postępowanie apelacyjne oraz postępowanie przed Sądem pierwszej instancji, w tym ostatnim przypadku określając ich wysokość w oparciu o § 6 pkt. 6 w zw. z § 7 pkt. 10 w zw. z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z przedmiotowym orzeczeniem nie zgodził się również wnioskodawca A. K., zaskarżając je apelacją w części obejmującej punkt I w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy przyjął, że w skład majątku wspólnego nie wchodzi kwota uzyskana ze sprzedaży obrączek oraz prawo najmu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł., przy ul. (...) i w konsekwencji w zakresie braku rozstrzygnięcia o sposobie podziału ww. składników majątku wspólnego stron oraz w części obejmującej punkt II ust. 2 w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy przyznał na własność I. G. składniki majątku w postaci telewizora i zestawu kina domowego.

Skarżący A. K. zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dowolne przyjęcie, że w skład majątku wspólnego nie wchodzi kwota uzyskana przez uczestniczkę ze sprzedaży obrączek i że uczestniczka przeznaczyła tę kwotę na swoje utrzymanie oraz, że umowa najmu lokalu przy ul. (...) nie została zawarta przez żadne z małżonków, podczas gdy R. G. jedynie podpisał umowę najmu, a jej stronami byli wnioskodawca oraz uczestniczka postępowania przez to, że zaciągnęli oni kredyt na spłatę zadłużenia ciężącego na mieszkaniu, dokonali tam remontu i mieli tam zamieszkać, a w konsekwencji błędne uznanie przez Sąd Rejonowy, że w skład majątku wspólnego stron nie weszło prawo najmu lokalu nr (...) przy ul. (...).

W ramach omawianego zarzutu, skarżący wskazał również na bezzasadne oddalenie wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i kosztów najmu lokali w Ł. oraz biegłego z zakresu wyceny wartości prac budowlanych, w sytuacji gdy wnioski te zmierzały do szczegółowego ustalenia wartości składników majątku wspólnego, poczynionych na te składniki nakładów oraz rozliczenia tych składników majątku.

Skarżący zarzucił, iż swoim rozstrzygnięciem w zakresie przyznania uczestniczce postępowania telewizora i zestawu kina domowego Sąd Rejonowy uniemożliwił jego wykonanie, co prowadzi do jego pokrzywdzenia, gdyż uczestniczka nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wobec wnioskodawcy.

W konkluzji do powyższych zarzutów skarżący A. K. wnosił o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie na jego rzecz także telewizora i zestawu kina domowego i zasądzenie od uczestniczki postępowania I. G. na jego rzecz kwoty 60.000 zł tytułem rozliczenia prawa najmu mieszkania położonego w Ł., ul. (...) oraz kwoty 100 zł tytułem rozliczenia sprzedanych obrączek. Skarżący wniósł także o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje podlegały oddaleniu.

Wstępnie stwierdzić należy, że zarówno wnioskodawca A. K., jak i uczestniczka postępowania I. G., skarżąc postanowienie Sądu Rejonowego nie zgadzali się m.in. z rozstrzygnięciem w zakresie punktu I., który dotyczył składu majątku wspólnego stron, przy czym A. K. uważał, iż w skład majątku wspólnego powinna dodatkowo wchodzić kwota uzyskana przez I. G. ze sprzedaży obrączek oraz prawo najmu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł., przy ul. (...), zaś I. G. domagała się wyłączenia z majątku wspólnego kina domowego, meblów i kompletu wypoczynkowego, wskazując, że są to przedmioty należące do jej majątku osobistego. W tym zakresie, skarżący podnieśli zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 k.p.c.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c., Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje zatem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu I instancji. Wbrew stanowisku obydwu apelacji, Sąd Rejonowy dokonał bowiem prawidłowej, gdyż odpowiadającej wymogom art. 233 § 1 k.p.c., oceny dowodów, w oparciu o którą wyprowadził także trafne wnioski jurydyczne, których w żadnej mierze nie podważają zastrzeżenia apelacji.

W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że remont mieszkania nr (...) położonego w Ł., przy ul. (...) w zakresie jednego pokoju i części drugiego został dokonany przy udziale środków i sił wnioskodawcy A. K.. Formułując zarzut w tej materii I. G., nie wskazała żadnych okoliczności mogących podważyć dokonaną w tym względzie przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów. Zdaniem Sądu Okręgowego, od momentu zawarcia umowy najmu na ww. lokal (tj. 24 kwietnia 2007 r.) do momentu aresztowania wnioskodawcy (tj. wrzesień 2007 r.) było wystarczająco czasu na

wyremontowanie jednego pokoju w całości i połowy drugiego, tym bardziej, że wnioskodawca dokonywał remontu z pomocą kolegów, w tym świadka S. K..

Nie znajduje więc uzasadnienia zarzut uczestniczki, jakoby zasadniczą część remontu przeprowadzono po aresztowaniu wnioskodawcy, tym bardziej, że świadek M. W. zeznał, że remontował jedno z pomieszczeń jak wnioskodawca został aresztowany, a drugi z pokoi w tym mieszkaniu był już chyba gotowy.

Odnosnie zaś zarzutu skarżącej co do źródeł finansowania kina domowego, meblościanki oraz kompletu wypoczynkowego, jakoby były to sprzęty zakupione przez jej matkę, a następnie jej darowane, zważyć należy, iż zarzut ten stanowi w istocie powtórzenie stanowiska zajętego w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, którą to kwestię Sąd Rejonowy wyczerpująco omówił w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia. Na podkreślenie zasługuje jedynie zmiana stanowiska uczestniczki w ww. zakresie i ostateczne jej zeznania, z których wynika, że meblościankę i kino domowe nabyli wspólnie wnioskodawca i uczestniczka postępowania.

Natomiast, z zeznań świadka E. K., matki wnioskodawczyni - osoby, która miała finansować zakup kompletu wypoczynkowego, wynika zaś, że małżonkowie wspólnie kupili sobie zestaw wypoczynkowy.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, iż Sąd ocenił zgromadzony materiał dowodowy poprawnie i całościowo, dając temu wyraz w uzasadnieniu orzeczenia, gdzie wskazał również na przyczyny oddalenia wniosku dowodowego A. K. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i kosztów najmu, a to z uwagi na jego nieprzydatność do rozpoznania niniejszej sprawy. W konsekwencji, żaden z podniesionych przez strony zarzutów naruszenia prawa procesowego nie okazał się zasadny.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego, mając na uwadze, że w toku postępowania o podział majątku wspólnego rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych między małżonkami na dzień ustania wspólności (w tym przypadku dzień wskazany w wyroku z dnia 7 lutego 2011 r.), natomiast przedmiotem podziału pozostaje stan czynny masy majątkowej w czasie orzekania o podziale.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

I tak, stosownie do w/w. przepisu, uznać należało, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi kino domowe, meblościanka oraz komplet wypoczynkowy, jako że przedmioty te zostały nabyte przez oboje małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, zaś obrączki stanowiły majątek osobisty każdego z małżonków.

Stosownie zaś do art. 45 § 1 k.r.o. każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że skarżący A. K. nie może żądać zwrotu kwoty ze sprzedaży obrączek, jako że została ona spożytkowana na zaspokojenie potrzeb uczestniczki postępowania, ówczesnej małżonki wnioskodawcy.

W dalszej kolejności należy również uznać za prawidłowe wyłączenie z majątku wspólnego prawa najmu lokalu mieszkalnego nr (...). Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, prawo najmu przysługiwało R. G., jako że to on był stroną umowy najmu rzeczowego lokalu, czego nie zmieniają okoliczności spłaty zadłużenia i dokonania remontu tego lokalu przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania.

Zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego, tj. art. 33 pkt. 2 k.r.o. jest zatem nietrafiony, a w konsekwencji orzeczenie Sądu Rejonowego, także co do kwoty przyznanej wnioskodawcy tytułem spłaty, prawidłowe.

W konsekwencji powyższego, prawidłowym było również rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w zakresie kosztów postępowania. Kwestionując powyższe, skarżąca I. G. podniosła, iż ustalając wysokość stawki minimalnej, Sąd Rejonowy winien brać pod uwagę pierwotną wartość przedmiotu sporu (wskazaną przez stronę – wnioskodawcę), w sprawie niniejszej kwotę 127.710,00 zł. Zdaniem skarżącej zmiana czy też oddalenie zgłaszanych w pozwie (wniosku) żądań nie ma wpływu na wysokość stawki minimalnej, a zatem wysokość roszczenia, od którego powinna być liczona stawka minimalna w pierwszej instancji wynosi 63.855 zł. Powyższe stanowisko jest błędne.

W szczególności z uwagi na sformułowane przez ustawodawcę wprost w treści § 7 ust. 1 pkt 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461) zasady obliczenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w sprawie o podział majątku wspólnego.

Z literalnego brzmienia wspomnianego § 7 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia wynika, iż w razie podziału majątku wspólnego między małżonkami – wynagrodzenie oblicza się w oparciu o stawkę obliczoną na podstawie § 6, jednakże od wartości udziału. Kryterium ustalenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika nie jest więc wartość przedmiotu sporu rozumiana jako wartość całego majątku podlegającego podziałowi, a wartość udziału przypadającego uczestnikom.

W postępowaniu nieprocesowym, jakim jest podział majątku wspólnego, obowiązek podania we wniosku o wszczęcie postępowania wartości przedmiotu sprawy (art. 511 § 1 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 pkt 1 i art. 19 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.), a w apelacji - wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 368 § 2 w związku z art. 19 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.), został zmodyfikowany przez art. 684 i 567 § 3 k.p.c.

W postępowaniu tym, Sąd z urzędu bowiem ustala wartość i skład tego majątku (art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c.). Konsekwencją tego jest niezwiązanie sądu zarówno wartością przedmiotu sprawy wskazaną we wniosku, jak i wartością przedmiotu zaskarżenia określoną przez skarżącego w apelacji. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2001 r., III CZ 103/01 - niepubl.).

W związku z powyższym, zasądzeniu podlegają koszty obliczone od wartości udziału ustalonego przez Sąd w orzeczeniu końcowym. Tylko w sytuacji, na którą powołuje się skarżąca w ostatnim zdaniu uzasadnienia apelacji, tj. wystąpienia przez wnioskodawcę wyłącznie z chybionymi roszczeniami, a w konsekwencji ustalenia zerowej wartości majątku do podziału, zasadne byłoby zasądzenie kosztów zastępstwa od podanej wartości przedmiotu sporu.

Skoro niewątpliwie wartość całego majątku wspólnego ustalona przez Sąd I instancji wyniosła 2.900 zł, to wartość udziału wnioskodawcy i uczestniczki postępowania wynosi 1.450 zł. Sąd Rejonowy zasadnie zatem, w oparciu o § 6 pkt 3 ww. Rozporządzenia ustalił wysokość wynagrodzenia pełnomocnika na kwotę 600 zł, powiększając je zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia o 23% stawkę VAT.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, skarżący nie zdołali przedstawić argumentów, które podważałyby prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I Instancji. Z tego względu, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił obie apelacje.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 7 ust. 1 pkt 10, § 6 pkt 6 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy, przyznał zatem i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adw. A. T. kwotę 2.214 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu I. G. w postępowaniu apelacyjnym oraz na rzecz adw. M. N. kwotę 2.214 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu A. K. w postępowaniu apelacyjnym.